

Sygn. akt IIK 256/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący: SSR Piotr Sujka

Protokolant : starszy sekretarz sądowy Zofia Binkiewicz

przy udziale oskarżyciela publicznego przedstawiciela (...)Skarbowego w Ł. - A. L.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku,

sprawy **P. K. urodz. (...) w Ł., syna C. i W. z domu K.,**

oskarżonego o to, że :

będąc prezesem zarządu firmy (...) o.o. w dniu 20 stycznia 2016 roku w lokalu Klub (...) 24H w B. przy ulicy (...) urządził gry na automatach : B. H. bez numeru, Funtom bez numeru, H. bez (...) bez numeru, bez wymaganej koncesji oraz poza kasynem gry, czym naruszył art. 3, art. 14 ust. 1 i 23a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 612 z późn. zm.);

to jest o przestępstwo skarbowe określone w art. 107§1 kks w zw. z art. 9§3 kks

I. P. K. uznaje za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu przestępczego, stanowiącego występki z art. 107§1 kks w zw. z art. 9§3 kks, i za to na podstawie art. 107§1 kks wymierza mu karę grzywny 140 (stu czterdziestu) stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej w kwocie 100,00 (stu) złotych,

II. na podstawie art. 163 kks nakłada na Firmę (...) sp. o.o. odpowiedzialność posiłkową za grzywnę orzeczoną w stosunku do P. K. za przestępstwo z art. 107§1 kks,

III. na podstawie art. 626 kpk zw. z art. 113§1 kks zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości w kwocie 1.470,00 (jednego tysiąca czterystu siedemdziesięciu) złotych.

Sygn. akt II K 256/16

UZASADNIENIE

Oskarżony P. K. pełni funkcję prezesa jednoosobowego zarządu spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.. (informacja z KRS – k. 104-106)

W dniu 8 czerwca 2015 roku oskarżony, działając w imieniu (...) sp. z o.o., zawarł z A. W. umowę dzierżawy 3 m² powierzchni lokalu położonego w B. przy ulicy (...) pod instalację i użytkowanie automatów do gier typu H. P. (...), H. P. (...), B. H.. W dniu 1 września 2015 roku oskarżony w imieniu w/w spółki zawarł taką samą umowę dotyczącą dzierżawy powierzchni lokalu pod automat do gier U. 004. (umowy dzierżawy – k. 9, zeznania świadka A. W. – k. 91-92, zeznania świadka I. K. – k. 94-95, zeznania świadka D. W. – k. 97-98))

W dniu 8 stycznia 2016 roku funkcjonariusze Służby Celnej – spec. A. Ł., spec. J. K. i st. spec. B. S. przeprowadzili kontrolę w lokalu Klub (...) 24h w B. przy ul (...). W kontrolowanym lokalu zastali E. K., która poinformowała, że jedynie sprzęta lokal. (protokół kontroli – k. 1-4, zeznania świadka E. K. – k. 12-13 zeznania świadka A. Ł. – k. 10-11)

W trakcie kontroli w lokalu ujawniono cztery urządzenia o wyglądzie przypominającym automaty do gier hazardowych. W chwili wkroczenia kontrolujących do lokalu dzierżawionego przez (...) spółkę z o.o. trzy automaty były włączone, a na ich ekranach wyświetlane były obrazy typowe dla gier hazardowych. Czwarte urządzenie było wprawdzie wyłączone, ale po podłączeniu urządzenia do prądu okazało się, że jest ono sprawne. (protokół oględzin rzeczy – k. 6-8, zeznania świadka A. Ł. – k. 10-11)

Kontrolerzy przeprowadzili następnie eksperymenty gier. (protokół kontroli – k. 1-4, zeznania świadka A. Ł. – k. 10-11)

W ramach pierwszego eksperymentu na urządzeniu B. H. bez numeru oznaczonym nalepką z napisem B. H. (...) 74 wprowadzono do urządzenia banknot o nominale 10 zł, po czym w polu (...) pojawiła się liczba 100, co świadczyło o tym, że w polu tym była wyświetlana ilość punktów kredytowych odpowiadająca wartości wprowadzonych środków pieniężnych. Na ekranie urządzenia widoczna była plansza z ikonami gier do wyboru. Wybrano grę (...). Polegała ona na tym, że na wirtualnych bębnach w trzech wierszach i trzech kolumnach wyświetlane były różne symbole i obrazki przedstawiające przeważnie owoce. Odpowiednie ułożenie symboli na bębnach dawało określoną wygraną. Kontroler rozegrał dwadzieścia pięć gier przy stawce dwóch punktów kredytowych, nie uzyskując wygranej, po czym zmienił grę na (...) i przy stawce 5 punktów kredytowych rozegrał dwanaście gier, w trzech uzyskując wygrane punktowe (4, 8 i 4 punkty kredytowe). Gdy w polu (...) urządzenia pozostał jeden punkt kredytowy, ponownie wprowadzono banknot o nominale 10 złotych. Następnie rozegrano jedenaście gier, w czterech uzyskując wygrane w wysokości 8, 4, 2 i 40 punktów kredytowych. Wirtualne bębny w każdej z gier obracały się przez około jedną sekundę, po czym samoistnie zatrzymywały się bez udziału grającego, który jedynie uruchamiał grę i nie miał wpływu na uzyskany wynik. Gdy w polu (...) było 100 punktów kredytowych, przy pomocy przycisku (...) uzyskano wypłatę dwóch monet o nominale 5 złotych. (protokół kontroli – k. 1-4, protokół oględzin rzeczy – k. 6-8)

Drugi eksperyment prowadzono na urządzeniu FUNTOM bez numeru, które było opatrzone kartką z napisem (...) P. nr (...)104. Do urządzenia wprowadzono banknot o nominale 10 zł, po czym w polu (...) ukazała się liczba 100. Na ekranie urządzenia widoczna była plansza z ikonami gier do wyboru. Jednym z przycisków na panelu pod ekranem wybrano grę (...), w której na wirtualnych bębnach w trzech wierszach i pięciu kolumnach znajdowały się różne symbole, obrazki i ikony przedstawiające przeważnie litery i cyfry. Odpowiednie ułożenie tych symboli dawało określoną wygraną, przy czym możliwy był wybór stawki. Przy próbie opuszczenia gry po wciśnięciu jednego z przycisków na panelu pod ekranem pojawiła się plansza z napisem: (...) / 100 (...) / (...) i nie było możliwości kontynuacji gry. W trakcie eksperymentu nie wypłacono z urządzenia żadnych środków. (protokół kontroli – k. 1-4, protokół oględzin rzeczy – k. 6-8)

Trzeci eksperyment przeprowadzono na urządzeniu (...). Do urządzenia wprowadzono banknot o nominale 10 zł, w polu (...) pojawiła się następnie liczba 100 odpowiadająca wartości wprowadzonych środków pieniężnych. Na ekranie urządzenia pojawiła się plansza z ikonami gier do wyboru. Wybrano grę (...). Wybrana gra to gra, w której na wirtualnych bębnach w trzech wierszach i pięciu kolumnach znajdowały się różne symbole, obrazki, ikony przedstawiające przeważnie owoce. Odpowiednie ułożenie tych symboli na bębnach dawało określoną wygraną. W grze była możliwość określenia stawki. Po stawce 5 punktów kredytowych rozegrano sześć gier, w jednej uzyskując wygraną w wysokości 30 punktów kredytowych. Wirtualne bębny w każdej z gier obracały się przez około jedną sekundę, po czym samoistnie zatrzymywały się bez udziału grającego. Gdy w polu (...) urządzenia było 100 punktów kredytowych, uzyskano wypłatę dwóch monet o nominalach po 5 zł. Na tym eksperyment zakończono. (protokół kontroli – k. 1-4, protokół oględzin rzeczy – k. 6-8)

Ostatni eksperyment przeprowadzono na urządzeniu (...) P. bez numeru z naklejoną kartką (...) P. (...) ... . Po włączeniu urządzenia do gniazda zasilającego na ekranie wyświetliła się grafika jednej z gier możliwych do rozegraniach na tym urządzeniu (...), której zasady przedstawiono we wcześniejszej części uzasadnienia. W polu (...) urządzenia wyświetlała się wartość (...). Ustawiono stawkę gry na 10 punktów kredytowych i przyciskiem (...) uruchomiono grę, nie uzyskując żadnej wygranej. Wirtualne bębny urządzenia obracały się przez około 1 sekundę, po czym samoistnie zatrzymały się bez udziału grającego, który jedynie uruchamiał grę i nie miał wpływu na jej rezultat. Następnie rozegrano trzy kolejne gry, w trzeciej uzyskując wygraną rzędu 20 punktów kredytowych. Punkty

przelano do pola (...), gdzie ukazała się liczba (...). Zmieniono stawkę gry na 200 punktów kredytowych i rozegrano dziesięć gier, w dziesiątej uzyskując wygraną w wysokości (...) punktów kredytowych. W polu (...) urządzenia pojawiła się wartość (...) punktów kredytowych. Próba wypłaty wygranej nie powiodła się. Automat prawdopodobnie był odłączony od zasilania z powodu braku możliwości wypłaty wygranej (brak monet). (protokół kontroli – k. 1-4, protokół oględzin rzeczy – k. 6-8)

Oskarżony P. K. ma 48 lat. Posiada wykształcenie średnie, nie ma żadnego wyuczonego zawodu. Jest zatrudniony w spółce (...) sp. z o.o. na stanowisku prezesa zarządu. Z tego tytułu osiąga miesięczny dochód wynoszący 3500 zł. Oskarżony jest kawalerem, ojcem dwójki dzieci w wieku 12 lat. (dane osobopoznawcze – k. 189-189v)

Oskarżony był jednokrotnie skazany. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomiu z 23 lutego 2017 roku wydanym w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VIII K 653/16 Sąd Rejonowy w Radomiu skazał P. K. za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. na karę 40 stawek dziennych grzywny po 80 zł każda stawka. (informacja z Krajowego Rejestru Karnego – k. 197)

Oskarżony P. K. w postępowaniu przygotowawczym nie przyznawał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Odmówił składania wyjaśnień, jednakże złożył do protokołu przesłuchania w charakterze podejrzanego oświadczenie, że w świetle orzeczeń sądów powszechnych, które zakończyły dotychczasowe postępowania przeciwko niemu, nie powinien mieć on przedstawionych zarzutów. Również wydane opinie prawne i ogólnodostępne publikacje potwierdziły, że spółka (...) sp. z o.o. nie prowadziła działalności sprzecznej z prawem. (wyjaśnienia oskarżonego – k. 46v- 47)

Na etapie postępowania sądowego oskarżony nadal nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Wyjaśnił, że nie rozumie powodów, dla których został oskarżony, gdyż w świetle jego wiedzy i posiadanych informacji spółka (...) sp. z o.o. prowadziła działalność dozwoloną prawem. Wiedzę o prawnej dopuszczalności działalności spółki oskarżony czerpał z opinii prawnych, których sporządzenie zlecił dwóm kancelariom prawnym, a także z opinii zleconej przez Kancelarię Sejmu, która była ogólnodostępna. Do tej pory wszystkie wyroki zapadłe w sprawach dotyczących oskarżonego były wyrokami uniewinniającymi bądź umarzającymi postępowanie. Jak wskazał oskarżony w dalszej części swoich wyjaśnień, jego przekonania o legalności działalności prowadzonej przez spółkę nie zmieniła okoliczność dokonania notyfikacji nowelizowanego art. 14 ustawy o grach hazardowych, albowiem zdaniem oskarżonego po pierwsze nie można notyfikować przepisów, które już obowiązują, zwłaszcza że nowelizacja nie zmieniła istotnie treści przedmiotowego przepisu, po drugie dokonana notyfikacja dotyczyła wyłączenie art. 14 ustawy, pomijając art. 6 ustawy o grach hazardowych, który jest nierozzerwalnie związany z art. 14. Niezależnie od powyższego oskarżony wskazał, że w ustawie nowelizującej przyznano podmiotom prowadzącym działalność w zakresie gier na automatach okres przejściowy do 1 lipca 2016 roku na dostosowanie działalności do zmienionych wymogów. (wyjaśnienia oskarżonego o k. 189v- 190)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono przede wszystkim w oparciu o protokół kontroli sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami przez uprawnionych do tego funkcjonariuszy Izby Celnej w Ł.. Powyższy dokument cechuje należyta staranność i duży stopień szczegółowości; funkcjonariusze wyczerpująco opisali zarówno wygląd zastanych w kontrolowanym pomieszczeniu automatów do gier jak i przebieg przeprowadzonych na nich eksperymentów. Zresztą prawidłowość przeprowadzonej kontroli jak i treść protokołu nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron niniejszego postępowania.

Za wiarygodne uznano także zeznania świadków A. W., D. W. i I. K., albowiem zeznania te korespondowały nie tylko ze sobą wzajemnie, ale także miały potwierdzenie w treści złożonych do akt sprawy umów dzierżawy. Sąd nie znalazł również podstaw do zakwestionowania wiarygodności zeznań świadka A. Ł., albowiem jako funkcjonariusz publiczny i osoba obca dla oskarżonego nie miał on żadnego interesu w złożeniu nieprawdziwych zeznań obciążających oskarżonego.

Przymiot wiarygodności przysługuje w ocenie sądu także znajdującym się w aktach sprawy dokumentom prywatnym – umowom dzierżawy oraz urzędowym – informacji z Krajowego Rejestru Karnego i protokołowi oględzin. Nie budzą one bowiem żadnych wątpliwości ani pod względem swej treści, ani autentyczności. Nie były też pod tym kątem kwestionowane przez strony niniejszego postępowania.

Co się zaś tyczy wyjaśnień oskarżonego, podkreślić należy, że – choć na przestrzeni całego postępowania karnego konsekwentnie nie przyznawał się on do winy – to jednak nie kwestionował ustaleń faktycznych w sprawie. Przekonanie oskarżonego o legalności prowadzonej działalności wynikało z jej odmiennej oceny prawnej, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy i ustalony na jego podstawie stan faktyczny, pozwalają na uznanie, że oskarżony swoim zachowaniem polegającym na tym, że będąc prezesem zarządu firmy (...) sp. z o.o. w dniu 20 stycznia 2016 roku w lokalu (...) 24h w B. przy ulicy (...) urządził gry na automatach: B. H. bez numeru, Funtom bez numeru, H. bez (...) bez numeru bez wymaganej koncesji oraz poza kasynem gry, czym naruszył art. 3, art. 14 ust. 1 i art. 23a ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 612 z późn. zm.), wypełnił dyspozycję art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

W ocenie Sądu nie ulega najmniejszym wątpliwościom, że gry na urządzeniach objętych zarzutem są grami na automatach w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy o grach hazardowych, bowiem – jak wymaga tego ustawa – zawierają one element losowości. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 23 marca 2017 roku w sprawie II KK 16/17, zgodnie z którym dla dokonania oceny, czy dana gra jest grą na automatach w rozumieniu ustawy, nie jest konieczne dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, a jedynie odpowiedź na jedno proste pytanie, a mianowicie, czy gracz ma jakikolwiek realny wpływ na wynik gry. Nie wymaga to wiedzy specjalistycznej, a jedynie poczynienia spostrzeżeń, dostępnych każdemu, kto dysponuje przeciętnymi możliwościami percepcyjnymi i podstawowym doświadczeniem życiowym. Skoro z protokołu kontroli (k. 1-4) jasno wynika, że badane urządzenia były wyposażone jedynie w przycisk uruchamiający, a gracz nawet nie miał możliwości zatrzymania obracających się bębnow, co następowało samoistnie, losowy charakter gry jest oczywisty na „pierwszy rzut oka”.

Nie budzi żadnych wątpliwości także i to, że art. 9 § 3 k.k.s. pozwala na pociągnięcie oskarżonego P. K. do odpowiedzialności karnoskarbowej za działalność spółki, albowiem jako jej prezes oskarżony zajmował się sprawami gospodarczymi spółki.

Punktem wyjścia dla dalszych szczegółowych rozważań w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego uczynić należy stwierdzenie, że art. 107 § 1 k.k.s. ma charakter blankietowy i odwołuje się do przepisów ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, które współtworzą zespół znamion tak określonego czynu zabronionego. Dopuszczalność dookreślenia dyspozycji przepisu karnego regulacjami innej ustawy potwierdził Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13.01.2005 roku - sygn. akt P 15/02 (publ. OTK-A 2005, nr1, poz. 4).

Z uwagi na ów blankietowy charakter przepisu art. 107 § 1 k.k.s. ocenie sądu karnego podlega także skuteczność przepisów ustawy o grach hazardowych stanowiących normatywną podstawę analizy popełnionego czynu zabronionego, a istotnym elementem tej analizy jest niesprzeczność przepisu krajowego z przepisami prawa wspólnotowego.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 dyrektywy nr 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 22 czerwca 1998 roku ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty przepisów technicznych, z wyjątkiem tych, które w pełni stanowią transpozycję normy międzynarodowej lub europejskiej. W takich przypadkach wystarczająca jest informacja dotycząca odpowiedniej normy. Państwa przekazują także Komisji podstawę prawną konieczną do przyjęcia uregulowań technicznych, jeżeli nie zostały wyraźnie ujęte w projekcie.

W przypadku uznania przepisów art. 3, 14 ust. 1 i 23a ust. 1 ustawy o grach hazardowych za przepisy i charakterze technicznym, zapewnienie ich skuteczności w polskim porządku prawnym wymaga dokonania uprzedniej notyfikacji Komisji Europejskiej. Wprawdzie żaden z przepisów dyrektywy nr 98/34/WE nie odnosi się wprost do kwestii sankcji płynących z zaniechania notyfikacji, brak jest także stosownej regulacji na poziomie traktatowym, niemniej jednak analiza dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdza istnienie normy nakazującej organom państwa członkowskiego odmowę zastosowania przepisu krajowego, którego projektu – wbrew obowiązkowi – nie notyfikowano Komisji Europejskiej (por. wyrok ETS z 30 kwietnia 1996 roku w sprawie C-194/94 (...), wyrok ETS z 8 września 2005 roku w sprawie C-303/04 L. Italia, wyrok ETS z 31 stycznia 2013 roku, C-26/11 – B. P. Unie (...), wyrok ETS z 8 listopada 2007 roku w sprawie C-20/05 –S.). Skutek powyższy jest logiczną konsekwencją pierwszeństwa norm prawa Unii Europejskiej przed ustawodawstwem krajowym, co zostało po raz pierwszy wyrażone w wyroku ETS z 15 lipca 1964 roku w sprawie 6/64 C. vs (...). Wszystkie organy, w tym sądy państw członkowskich, zobowiązane są zapewnić prawu unijnemu pełną skuteczność. Oznacza to, że w sytuacji sprzeczności normy prawa krajowego z prawem unijnym, pierwszeństwo zastosowania ma norma europejska, jednakże nie oznacza to usunięcia z systemu prawa normy krajowej, a jedynie odmowę jej zastosowania przez sąd krajowy rozpoznający konkretną sprawę (wyrok ETS z 22 października 1998 roku w połączonych sprawach od C 10/97 do C 22/97).

Przedstawione powyżej zasady dotyczą również zapewnienia efektywności dyrektywie 98/34/WE ustanawiającej określone regulacje proceduralne. W tym miejscu wypada przypomnieć, że procedura notyfikacji nie ma znaczenia jedynie formalnego, a jej celem jest zapewnienie właściwego funkcjonowania wspólnego rynku. Z jednej strony ma to zostać osiągnięte poprzez zapobieżenie zaskakiwaniu innych państw jak i podmiotów gospodarczych wprowadzaniem nowych regulacji mogących wpływać na przepływ towarów i usług, z drugiej strony notyfikacja ma minimalizować ilość zbędnych ograniczeń wolnego rynku już na etapie przed ich wejściem w życie, dając innym podmiotom możliwość wyrażenia swojej opinii.

Pojęcie „przepis techniczny” w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE obejmuje – poza kategorią zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego – trzy kategorie przepisów, tj. „specyfikacje techniczne” w rozumieniu art. 1 pkt 3 dyrektywy, „inne wymagania” zdefiniowane w art. 1 pkt 4 dyrektywy oraz zakazy produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu i użytkowania produktów, wskazane w art. 1 pkt 5 dyrektywy. W świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej regulacje krajowe takie jak przepisy ustawy o grach hazardowych mogą należeć wyłącznie do drugiej kategorii przepisów technicznych („inne wymagania”) wymienionej w art. 1 pkt. 4, jeżeli ustanawiają one „warunki” determinujące w sposób istotny skład, właściwości lub sprzedaż produktu (wyrok w sprawie C 267/07 L., pkt 72). Z kolei w sprawie C-65/05 Komisja Europejska przeciwko Grecji Trybunał odniósł się do ograniczeń rodzajowych takich jak zawarte w art. 14 ustawy o grach hazardowych, przyjmując, że przepisy zakazujące prowadzenia gier elektrycznych, elektromechanicznych i elektronicznych w jakichkolwiek miejscach publicznych i prywatnych za wyjątkiem kasyn należy uznać za przepisy techniczne. U podstaw takiego rozumowania Trybunału leży przekonanie, że zakaz wydawania, przedłużania i zmiany zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami może wpływać na rynek zbytu urządzeń tego typu, co z kolei stanowi przejaw ograniczenia swobody przepływu towarów. Techniczny charakter art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych został także potwierdzony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2017 roku wydanej w sprawie I KZP 17/16.

Nie sposób jednak zgodzić się ze skarżącym, że do dnia wyrokowania w sprawie Rzeczypospolita Polska nie dokonała skutecznej notyfikacji art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych. Niewątpliwym jest, że w 2009 roku w toku prac legislacyjnych nad ustawą o grach hazardowych nie dokonano wymaganej notyfikacji, niemniej jednak ustawa o grach hazardowych została znowelizowana na mocy ustawy z 12 czerwca 2015 roku o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1201). Sąd pragnie w tym miejscu podkreślić, że oskarżony rozniża się z prawdą, utrzymując, że w 2015 roku notyfikowano jedynie fragment ustawy – wyłącznie art. 14. W ogólnodostępnej bazie danych na stronie internetowej Komisji Europejskiej opublikowane są bowiem dokumenty notyfikacyjne (nr powiadomienia (...)), z których jednoznacznie wynika, że notyfikacji podlegał cały projekt ustawy zmieniającej ustawę o grach hazardowych. Jednocześnie w powiązanych dokumentach zwrócono uwagę Komisji na przedmiot regulacji

ustawy o grach hazardowych. Zdaniem Sądu orzekającego w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego brak jest podstaw do zaaprobowania poglądu oskarżonego, że notyfikacji może podlegać wyłącznie pierwotny projekt ustawy. Konsekwencją takiego zapatrywania byłaby całkowita niemożność konwalidowania ewentualnych zaniedbań w zakresie notyfikacji. Na tak dalekosiężne skutki niedopełnienia obowiązku notyfikacji nie zwracał nigdy uwagi (...) w swoim orzecznictwie. Zresztą także Komisja Europejska nie zajęła nigdy negatywnego stanowiska w przedmiocie notyfikacji ustawy zmieniającej ustawę o grach hazardowych. Uzupełniająco należy wskazać, że także Sąd Najwyższy w uchwale I KZP 17/16 wykluczył wyłącznie możliwość zastosowania w sprawie o przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. przepisu art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych w pierwotnym brzmieniu.

W tym miejscu należy także wskazać na dostrzeżoną niekonsekwencję stanowiska oskarżonego P. K., który utrzymywał, że z uwagi na nierozzerwalny związek pomiędzy art. 6 i 14 ustawy o grach hazardowych notyfikacja wyłącznie art. 14 ustawy nie mogła przynieść pożądanego efektu. Stanowisko to nie zasługuje na aprobatę w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 13 października 2016 roku wydanego w sprawie C-303/15, w którym Trybunał, odmawiając odpowiedzi na pytanie prejudycjalne Sądu Okręgowego w Łodzi, orzekł, że art. 1 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 22 czerwca 1998 roku ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego należy interpretować w ten sposób, że przepis krajowy, taki jak będący przedmiotem postępowania głównego [art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych], nie wchodzi w zakres pojęcia „przepisów technicznych” w rozumieniu tej dyrektywy, podlegających obowiązkowi zgłoszenia na podstawie art. 8 ust. 1 tej samej dyrektywy, którego naruszenie jest poddane sankcji w postaci braku możliwości stosowania takiego przepisu.

Z powyższych względów Sąd przyjął, że przy okazji nowelizacji ustawy o grach hazardowych dokonano prawidłowej notyfikacji art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, co pozwoliło „dopełnienie” blankietowej normy art. 107 § 1 k.k.s. treścią art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych.

Dla kompletności wyводу wskazać należy, że oskarżony P. K. pozostawał także pod zarzutem naruszenia art. 3 i art. 23a ustawy o grach hazardowych, które to przepisy z całą pewnością nie mają charakteru technicznego w rozumieniu dyrektywy, a co za tym idzie, nie wymagały dokonania notyfikacji. Braku technicznego charakteru powyższych uregulowań nie kwestionował nawet sam oskarżony w swoich licznych pismach procesowych.

Zgodnie z art. 3 ustawy o grach hazardowych urządzenie gier losowych, zakładów wzajemnych, gier w karty i gier na automatach oraz prowadzenie działalności w tym zakresie jest dozwolone na podstawie właściwej koncesji, zezwolenia lub dokonanego zgłoszenia. Natomiast art. 23a ust. 1 ustawy wprowadza obowiązek rejestracji automatów do gier, stanowiąc, że automaty do gier, urządzenia losujące i urządzenia do gier mogą być eksploatowane przez podmioty posiadające koncesję lub zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier losowych lub gier na automatach oraz przez podmioty wykonujące monopol państwa, po ich zarejestrowaniu przez naczelnika urzędu celno-skarbowego. W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie powyższe przepisy ustanawiają wyłącznie pewne ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie gier na automatach. Same w sobie nie wprowadzają jednakże żadnych warunków mogących znacząco wpłynąć na liczbę podmiotów mogących prowadzić działalność w zakresie gier na automatach, wszak sam art. 3 ustawy o grach hazardowych nie ustanawia żadnych ograniczeń ilościowych dotyczących wydawanych koncesji i zezwoleń. Tym samym nie można przyjąć, że art. 3 ustawy o grach hazardowych wywiera jakikolwiek – chociażby pośredni – wpływ na rynek zbytu automatów do gier. Brak jakiegokolwiek wpływu badanej regulacji na rynek zbytu jest jeszcze bardziej oczywisty w przypadku art. 23a ust. 1 ustawy o grach hazardowych, bowiem przepis ten obliгуje wyłącznie do dokonania rejestracji urządzeń do gier.

W ocenie Sądu oskarżony P. K. nie może skorzystać z dobrodziejstwa przepisu przejściowego – art. 4 ustawy z 12 czerwca 2015 roku o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1201), który stanowi, że podmioty prowadzące działalność w zakresie, o jakim mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy [3 września 2015 roku] mają obowiązek dostosowania się do wymogów określonych w ustawie nowelizującej do 1 lipca 2016 roku. Oskarżony bowiem nigdy nie uzyskał koncesji na prowadzenie kasyna gry.

W tej kwestii Sąd Rejonowy w pełni akceptuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 28 kwietnia 2016 roku wydanym w sprawie I KZP 1/16, zgodnie z którym cytowany powyżej przepis przejściowy dotyczy wyłącznie podmiotów, które prowadziły działalność zgodnie z ustawą o grach hazardowych w brzmieniu sprzed 3 września 2015 roku (na podstawie koncesji albo zezwolenia). Przemawia za nim szereg argumentów, które ze względu na ramy niniejszego uzasadnienia zostaną przedstawione jedynie w zarysie. Po pierwsze, znowelizowany przepis art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych pozostawił niezmienną dotychczasową zasadę wyłączności urządzania m.in. gier na automatach jedynie w kasynach gry. Wprowadzenie nowelizacją przepisu wymagań dotyczących „zasad i warunków określonych w zatwierdzonym regulaminie i udzielonej koncesji lub udzielonym zezwoleniu, a także wynikających z przepisów ustawy”, w żadnym razie nie pozwala na wnioskowanie, że dotyczą one innych miejsc niż właśnie kasyna do gry. Po drugie, w art. 4 ustawy nowelizującej określono krąg adresatów przedmiotowego unormowania jako „podmioty prowadzące działalność w zakresie, o jakim mowa w art. 6 ust. 1-3 lub 7 ust. 2, w dniu wejścia w życie ustawy”. Przepis przejściowy nie odwołuje się zatem w ogóle do sfery faktów – nie wymienia określonych dziedzin działalności, elementów czy obszarów, w jakich owa „działalność” ma być prowadzona. Wręcz przeciwnie – wprost powołuje się na stan prawny, zgodnie z którym do dnia wejścia w życie nowelizacji urządzanie gier na automatach możliwe było wyłącznie w kasynach gry. Po trzecie, za stanowiskiem Sądu Najwyższego przemawia także взгляд na założenie racjonalności ustawodawcy. Skoro w wyniku nowelizacji zmodyfikowano lub obostrzono warunki prowadzenia działalności w zakresie gier hazardowych, to właśnie podmioty, które dotychczas taką działalność prowadziły na podstawie uprzednio udzielonych koncesji, powinny mieć stosowny okres dostosowawczy, pozwalający na ich spełnienie. Po czwarte, gdyby przyjąć – jak twierdzi oskarżony – że ów okres dostosowawczy dotyczy nie tylko podmiotów prowadzących dotychczas działalność w ramach udzielonych im koncesji na prowadzenie kasyna, a obejmuje praktycznie nieograniczony krąg podmiotów – w istocie każdy podmiot, który faktycznie prowadziłby taką działalność jak wskazywana w art. 6 ustawy o grach hazardowych – to stan taki jaskrawo kłóciłby się z porządkiem prawnym w omawianym zakresie. Konsekwencją byłoby bowiem, że ustawodawca w okresie od 3 września 2015 roku do 1 lipca 2016 roku musiałby zrezygnować nie tylko ze stosowania instrumentów prawa karnego skarbowego za urządzanie i prowadzenie określonych gier wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji, ale również z jakiegokolwiek administracyjnej reglamentacji rynku gier hazardowych.

Tym samym oskarżony P. K. zdaniem Sądu zrealizował wszystkie znamiona przedmiotowe przypisanego mu czynu zabronionego.

W przekonaniu Sądu oskarżony działał umyślnie i z pełną świadomością bezprawności swojego czynu. Wprawdzie istotnie P. K. w 2013 roku zlecił trzem kancelariom prawnym opracowanie opinii dotyczących interpretacji i stosowności przepisów ustawy o grach hazardowych, a ponadto korzystał z ogólnodostępnych opinii sporządzonych w latach 2009 i 2012 przez inne podmioty. Powyższe opinie potwierdzały, że działalność oskarżonego nie jest sprzeczna z prawem. Ponadto oskarżony nie ma wykształcenia prawniczego, co w świetle zapadających wobec niego w minionych latach korzystnych orzeczeń sądów powszechnych, mogłoby usprawiedliwiać jego przekonanie o legalności prowadzonej działalności. Rzecz jednak w tym, że w wyniku dokonania w dniu 5 listopada 2014 roku notyfikacji znowelizowanego art. 14 ustawy o grach hazardowych, sporządzone opinie prawne straciły aktualność. Zdaniem Sądu orzekającego w sprawie oskarżony, pełniąc funkcję prezesa zarządu spółki urządzającej gry na automatach na terenie całego kraju, dysponował profesjonalną obsługą prawną (co zresztą było widoczne chociażby w niniejszym postępowaniu) i miał wiedzę dotyczącą skutków notyfikacji art. 14 ustawy, a przynajmniej mógł ją w łatwy sposób zdobyć. Jeżeli oskarżony pomimo posiadanej wiedzy zdecydował się na kontynuowanie działalności w zakresie gry na automatach, ufając w powodzenie swojej linii obrony zakładającej nieskuteczność notyfikacji, podjął on zwyczajnie ryzyko, że w ewentualnym przyszłym postępowaniu karnoskarbowym kwestia ta zostanie oceniona odmiennie, co jednakże nie ma nic wspólnego z nieświadomością bezprawności czynu zabronionego.

Reasumując, zachowanie oskarżonego z pewnością było w pełni przemyślane i świadome. Oskarżony działał w sytuacjach opisanych w zarzucanych mu czynach w zamiarze bezpośrednim, kierowany chęcią nielegalnego zysku, wiedząc, że narusza prawo (lub przynajmniej przewidując taką możliwość i godząc się na to). Oskarżonemu można było przypisać winę w popełnieniu zarzucanego mu czynu, gdyż był on zdolny ze względu na wiek do ponoszenia

odpowiedzialności karnoskarbowej, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do przyjęcia, iż w chwili czynu nie mógł rozpoznać znaczenia czynu i pokierować swoim postępowaniem.

Orzekając o karze Sąd kierował dyrektywami określonymi w art.13 § 1 k.k.s., uwzględniając rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego, motywację i sposób zachowania się sprawcy, jak również jego właściwości i warunki osobiste oraz sposób życia przed popełnieniem przestępstwa. W przedmiotowej sprawie, przy podejmowaniu decyzji w zakresie wymiaru kary, Sąd uznał, iż za ujemną oceną działań oskarżonego przemawiał wysoki stopień zorganizowania zarządzanej przez niego spółki, ewidentnie nakierowanej na zysk i wykorzystanie uzależnienia innych osób od jednej z prymitywniejszych form hazardu. W ocenie sądu bardzo duża liczba osób uzależnionych od gier na tego typu automatach daje podstawy by uznać, że działalność taka jest wysoce szkodliwa. Jako okoliczność łagodząca Sąd wziął pod uwagę fakt, że w dacie popełnienia czynu oskarżony nie był karany.

Popełnienie przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s. sankcjonowane jest orzeczeniem kary grzywny do 720 stawek dziennych albo kary pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tych kar łącznie. Kierując się powyższym Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wymiarze 140 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 100 złotych. Ustalając wartość jednej stawki dziennej zgodnie z art.23 § 3 k.k.s. Sąd wziął pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste i rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Ustalenie wysokości stawki dziennej grzywny w dolnej granicy poziomu ustawowego jest w ocenie Sądu uzasadnione dochodami oskarżonego oraz faktem, że ma on na utrzymaniu małoletnie dzieci. Zdaniem Sądu kara grzywny w wyżej określonej wysokości jest adekwatna do stopnia szkodliwości społecznej czynu i zawinienia, spełniając wszystkie cele prewencji indywidualnej i ogólnej.

Na podstawie art. 163 k.k.s. nałożono na spółkę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiedzialność posiłkową za grzywnę orzeczoną w stosunku do oskarżonego P. K. za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. Stwierdzić bowiem należy, że wystąpiły przesłanki, opisane w przepisie art. 24§1 kks, do nałożenia odpowiedzialności posiłkowej na ta spółkę za karę grzywny orzeczoną za przestępstwo popełnione przez P. K.. Zgodnie z cytowanym wyżej przepisem, za karę grzywny wymierzoną sprawcy przestępstwa skarbowego, czyni się w całości albo w części odpowiedzialną posiłkowo osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, jeżeli sprawca czynu zabronionego jest zastępcą tego podmiotu prowadzącą jego sprawę jako pełnomocnik, zarządca, pracownik lub działający w jakikolwiek innym charakterze, a zastępujący podmiot odniósł lub mógł odnieść z popełnionego przestępstwa skarbowego jakąkolwiek korzyść majątkową. Z powodów oczywistych należy przyjąć, że urządzenie gry na automatach losowych bez wymaganej koncesji oraz poza kasynem, przysporzyło spółce korzyść majątkową, w tym również polegającą na przeznaczeniu tych środków na prowadzenie działalności spółki. W tej sytuacji, wobec stwierdzenia wskazanych wyżej przesłanek z art. 24§1 kks, Sąd był zobligowany do nałożenia odpowiedzialności posiłkowej na firmę (...) Sp. z o.o., aby w ten sposób zabezpieczyć interes Skarbu Państwa w przypadku, gdy oskarżony nie będzie w stanie z jakichkolwiek powodów zapłacić orzeczonej wobec niego kary grzywny.

O obowiązku zwrotu kosztów sądowych orzeczono w oparciu o art. 626 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., nie znajdując podstawy do zwolnienia oskarżonego od obowiązku ich ponoszenia.